

IN NOMINE JESU!
EXERCITATIONUM ETHICARUM
DISPUTATIO IV.

De
**BONIS SUM-
MUM BONUM CONCO-
MITANTIBUS**

Quam
PRÆSES
M. JOHANNES Deutſchmatt
Jütrebocensis Saxo.
ET RESPONDENS
CHRISTIANUS BARTHESIUS
Colb rgâ Pomeranus

publicè proponunt

In Auditorio Minori Ad d. i. Novemb.

WITTEBERGÆ,

Trpis JOHANNIS HAKEN, M.DC.LL

I. N. J.

EXERCITATIONUM ETHICARUM
DISPUTATIO IV.

DE BONIS SUMMUM BONUM CON-
COMITANTIBUS.

Wittebergæ Ad d. i. Nov. Anno 1651. publicè proposita.

Præf. M. JOHANNE Deutschman Jütrebocensi
Respond. CHRISTIANO BARTHESIO Colbergâ Pomerano.

I.

E Gimus hactenus de Summi Boni Practici naturâ in se spectatâ; egimus pariter de immediatis S. B. Effectibus: restant in priori Ethicæ parte, quæ Eudæmonologia nuncupatur, ea solūm *Bona*, quæ vulgò dicuntur *Concomitantia*.

2. Dicuntur ea partim *Bona*, partim *Concomitantia*. Boni appellationem sortiuntur, non quod (1) siat saltem Φαινομένως & apparenter talia, ut volunt Stoici, qui omnia hæc bona concomitantia & externa negant esse bona verè & propriè sic dicta, quod prolixè probat Cic. in parad. i. tum à boni definitione: *Quid est igitur, inquit, bonum?* Si quid rectè fit, & honestè, & cum virtute, id bene fieri verè dicitur; quod rectum & honestum, & cum virtute est, id solum opinor bonum. Verùm dist. inter bonum morale & naturale. Licet enim virtus sit bonum morale, tamen non excludit bona naturalia. Sic communiter distinguere solent bonum in honestum, jucundum & utile. Aristot. etiam l. i. c. 8. dicit, quod bonorum tria sint genera, alia externa, alia corporis, alia animi: inter quæ animi bona in primis quidem & maxime propria (non tamen sola) sint bona. Tum ab inductione, quia neq; voluptates, corporis bona, neq; divitiæ, fortunæ dona, bonitatis rationem obtineant. Hoc ipsum ita videtur probare & asserere. Nunquam enim, scribit, me hercule ego nego pecunias istorum, neq; tecta magnifica, neq; opes, neque imperia, neq; eas, quibus maximè ad strictisunt, voluptates, in bonis rebus, aut expetendis numerandas duxi: Et c. Verùm dist. inter moderatum & licitum horum bonorum usum, & inter eorundem illici-

a

tum

tum & immoderatum abusum. Tum ex horum bonorum effectu. Potestne, pergit, bonum cuiquam malo esse, aut potest quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? Atq; ista omnia talia videmus, ut & improbi habeant, & obsint probis. Verum iterum loquuntur hæc de abusu, non de vero usu, neque effectum essentialē & propriū, sed fortuitum & accidentarium indicant. Alia quoq; Stoicorum vel momenta vel exempla, quæ ibidem Cicero adducit, non sunt majoris ponderis sed facilioris adhuc solutionis.

3. Neg̃ (2) ἐξοχινῶς & eminenter Bona, ut censent homines plebeji. Sed ut in illi defectu peccabant Stoici, ita hi in excessu aberrant homines illiterati. Servi enim qui sunt, servitutem omnium malorum postremum judicant, cum *Libertas*, secundum Imperatorem, incomparabile sit precium: in libertate ergo summam suam constituunt felicitatem. Cum etiam secundum Plut. *Sanitas* sit maximè divinum & longè blandissimum condimentum, inde agrotis ea summa videtur felicitas. Ita alii in aliis S. B. ponunt, sibique proponunt. Verum S. B. in ejusmodi externis rebus non potest consistere, cum sit operatio animæ rationalis, bonum οὐκεῖον & θεῖον, non externum sed internum, non fragile sed stabile bonum. Dist. igitur inter felicitatem popularem & civilem, inter communem & singularem, inter fortuitam & practicam s. acquisitam. *Islam* vulgus ex bonis externis vel corporis vel fortunæ aestimat; *banc v.* Ethicus ex virtutum actione constanti judicat. Quod enim Felicitas moralis non sit corporis bonum, ex ipsa constat S. B. definitione, ubi exsertis verbis exprimitur, quod sit operatio animæ rationalis. Quod eadem etiam nequeat esse fortunæ donum, ex eadem definitione colligitur, dum dicitur, quod sit operatio secundum virtutem optimam & perfectissimam. Ubi hæc virtutis excellentia, summa ibi requiritur prudentia. Multum autem ubi prudentiæ, parum ibi fortunæ, quia summa ibi constantia, nulla inconstantia. Accedit & hoc, quod fortunam cæcam, brutam & insanam dixerint sapientissimi, sicut Cic.l.2.ad Heren. testatur: *Fortunam*, inquit, *insanam esse & cecam & brutam peribent Philosophi. Cæcam ob eam rem, quod nihil cernat, quod sepe applicet: insanam autem ajunt, quia atrox, incerta, instabilisq; sit: brutam, quia cum multis in-*

com

commodis conflictatur, propter immensam pecuniae cupiditatem. Cum igitur talis sit fortuna, absurdum esset, felicitatem, quae est praestantissimum bonum, firmissimum, & constantissimum, cum ratione & virtute semper coniunctum, illi adscribere.

4. Dicimus ergo (3) quod haec sint bona ovtwoꝝ & realiter, & quidem in suo genere. Illud colligimus (1) ex bonitatis definitione: Cui n. convenit definitio, eidem definitum non potest denegari. Atqui verum prius de his bonis, quia ipsis competit congruentia ad nostram voluntatem, quæ libertatem, sanitatem & alia ejus generis bona expedit. E. (2) ex bonorum distributione. Non tantum datur bonum morale, ut volunt Stoici, sed etiam Transcendentale & naturale, ut ex Metaphysica est manifestum. Non datur solùm S. B. ut censem plebeji, qui ex quolibet bono felicitatem mensura resolent, sed etiam dantur intermedia bonorum genera. Non datur solùm bonum honestum, sed præter hoc etiam jucundum & utille annotarunt Philosophi. (3) ex horum bonorum applicatione. Quia n. concomitantur S. B. suam certam ut habeant quoq; bonitatem necessum est, alias in S. B. etiam reperiatur vitium & malum, quod est absurdum: Instrumenta & ornamenta S. B. essent vitiosa, & tamen apprimè necessaria, quod absurdissimum. (4) ex corundem effectu & operatione. Reddunt enim S. B. illustrius, efficiunt S. B. appetibilius, ut ex definitione patebit. Hi autem effectus non sunt mali, sed optimi, & cum omnis effectus testetur de sua causa, merito horum bonorum dignitatem & bonitatem illi effectus comprobant.

5. Deinde dicuntur Bona Concomitantia. (1) ex appellatione. Quia aliâs dicuntur externa. Externum a. quod est, illud interno adjungitur, idq; concomitatur. Externa tamen dicuntur non tam subjectivè, quasi omnia sint extra hominem, nam robur, pulchritudo, sanitas, non sunt extra sed intra hominem; quam objectivè, quod omnia sunt extra S. B. essentiam, & extrinsecus ad eam accedant. (2) ex ipsa natura & conditione. Sunt n. felicitatis comites, nō vero ipsos constituunt felices: non pertinent ad S. B. principia, sed ad e-

jus instrumenta , non ad ejus constitutionem , sed exornationem , non ad essentiam , sed ad existentiam . (3) ex ipsa definitione , ut postea explicabitur . (4) ex requisitorum essentialium denegatione . Partim enim non sunt bona animi , sed corporis ; partim non sunt ómnia & idem , ut sanitas , amicitia , honor &c : partim non sunt natura , sed congenita & naturalia : partim non sunt di' auta ut divitiae , & quae alia requisita ipsis neutquam conveniunt . (5) ex subjecti distinctione . Hæc n. bona i. sunt corporis i. rerum planè externalium ; sed S. B. suam principalem in anima rationali sedem habet , extra essentiam ergo felicitatis hæc Bona Concomitantia reperiuntur , adeoq; meritò saltem Bona concomitantia dicuntur .

6. *Bona* hæc S. B. concomitantia describuntur , quæ per accidens cum eo conjunguntur , quibus illud neg. perficitur , neg. augetur , sed illustrius redditur & magis appetibile efficitur . Definitum in præcedentibus explicatum dedimus , ideoq; ipsam definitionem rudi atque brevi saltem via exponimus .

7. In omni definitione occurrit *Genus* , occurrit etiam *Differentia* . Genus h. i. non neglegit , sed subintellecit dicimus . Cum n. hæc bona concomitantia verè & propriè sint bona , ut antea multis demonstravimus , ideo de communi ipsum genus repetendum esse ducimus , quæ communissima alias Philosophorum est consuetudo .

8. *Differentia* desumpta est partim à *Subjecto* , partim à *forma* *communi* , partim à *proprio* , partim ab *effectu* . *Subjectum* horum bonorum concomitantium est ipsum S. B. quia Summo B. adjunguntur & cum eo conjunguntur . Quod a. alteri adjungitur , ejus meritò adjunctum i. concomitans dicitur ; id v. cui conjungitur , communiter à Philosophis solet appellari *subjectum* .

9. *Forma communis* , quæ aliàs omnibus convenit accidentibus , est ipsa extraessentialis conjunctio . Non enim hæc Bona concomitantia Summi B. essentiam constituunt , sed eam jam perfectè constitutam & absolutam concomitantur , adeoq; cum ipsa felicitate extraessentialiter conjunguntur .

10. *Proprium* est , quod per accidens cum S. B. conjunguntur . Hac n. ratione distinguuntur à S. B. immediatis Effectibus .

Licet

Licet etiā hi cū S. B. conjugantur, tamen hoc non sit per accidens, sed ut in præcedenti dictum est disputatione, B. Conscientia & voluptas honesta immediate ex S. B. essentia promanant, adeo quidem, ut indissolabili nexu cum eo & non per accidens conjungantur: nam ubi S. Bonum est, ibi etiam est B. Conscientia & honesta voluptas. Hic v. dispar est ratio. Nam hæc S. B. concomititia bona nec soli, nec omni, nec semper homini Felici adsunt, cum saltem instrumenta sint & ornamenta, non ipsa essentia.

II. Effectus in descriptione enumeratur non unus. Nam (1) describitur negativè, per duo distincta membra. Prius est, quod S. B. his bonis concomitantibus nō perficiatur. (1) quia est ultimum omnium bonorum, quod suo complexu continet reliqua, ipsum v. non continetur ab alio (2) quia est præstantissimum. Quod autem summam habet præstantiam, non potest ei alia accedere dignitas ab inferioribus. (3) quia est perfectissimum. Perfectissimum quod est, alienam & peregrinam non admittit perfectionem. Atqui S. B. est tale. E. (4) quia animi bona, secundum Arist. I. i. c. 8. sunt maximè propria & primaria bona, sunt bona interna: illa autem ab externis nullam possunt accipere perfectionem. Cum omne agens sit nobilior patiente, omne perficiens perficiendo. Dist. tamen inter perfectionem essentialem & accidentalem. Quia n. bona concomitantia non constituunt S. B. essentiam, sed per accidens cum eâ conjunguntur, non illam, sed hanc ei perfectionem conciliant.

12. Posterior est: Quod S. B. per haec bona concomitantia non augatur. Augeri n. posset, si fieri posset superius: Jam a. est sumnum, E. omne respuit augmentum. Interim tamen dupliciter S. B. potest considerari l. ratione σταց. f. essentiae; l. ratione οὐσίας f. existentiae. Priori modo nullum admittit augmentum, cum essentia S. B. in indivisibili consistat, & sit præstantissimum ac perfectissimum bonum, cui nihil vel addi, vel demi possit. Posteriori modo, quatenus in hoc l. illo reperitur subiecto, quoad alia atque alia instrumenta & ornamenta, unus potest esse beatior altero, sicut indicat ipse Arist. I. i. c. 10. Magna a. & multa fortuna beneficia vitam beatiorem efficient. Nam & ipsa ornamento homini suapte naturæ esse solent, & eorum usus pulcher & bonus est: contraria v. illorum, vi-

tam beatam in angustias redigunt & corrumpunt. Etenim aegritudines inferunt & multas actiones impediunt.

13. (2) Affirmative, & sic iterum duobus explicatur membris. Prius est, quod hæc Bona concomitantia S. B. illustrius reddant: non sc: respectu sui, quia nemo absq; cognitione & perceptione S. B. possidere potest, cum in virtutis actione requiratur exactissima scientia & prudentia, proba voluntas & firmum seu constantissimum animi propositum: atq; ea propter felix etiam suæ felicitatis habet cognitionem, nec opus habet bonorum externorum testimonio: sed respectu aliorum hominum, ut magis magisq; aliis innotescat, ijq; & clariora & firmiora & multò plura conspiciant felicitatis signa. Hinc itidem dist. inter evidentiam intrinsecam & extrinsecam. Illa sibi satis constat ex S. B. essentia, nec opus habet peregrinis & emendicatis adjumentis: hec v. eò illustrior apparet, quo plura & majora instrumenta & ornamenta, tanquam felicitatis certissima indicia sese exserunt.

14. Posterius est, quod per hæc Bona Concomitantia S. B. magis appetibile efficiatur. Ita enim humanum comparatum est ingenium, ut propter spissas intellectus tenebras non nisi externis excitetur & moveatur illecebris. Hinc nisi videat externum S. B. splendorum & varia felicitatis incitamenta & ornamenta, dubitat an ejusmodi homini felicitas sit tribuenda. Imò nisi virtuoso adsint fortunæ bona, potius aliud non virtuosum, qui tamen dives sit, ipsi solet præferre vulgus. Licet enim propter luam nativam dignitatem S. B. sufficienter satis appetitū nostrum possit mouere, si rationi velit parere, tamen, quia objecta mōvent sensus, Bona concomitantia, Summo Bono externum splendorem conciliantia, solent & sensum & appetitum excitare, ut non quidem ratione sui, sed ratione nostri, ob judicii infirmitatem & appetitus imbecillitatem, S. B. reddatur amabilius & appetibilius.

15. Quoad divisionem Bona Concomitantia. Sunt vel Interna vel Externa. Et talia dicuntur non respectu felicitatis, quasi cā partim ingrediantur, partim non ingrediantur. Nam hac ratione omnia sunt externa, quia nullum horum bonorum ad S. B. constitutionem requiritur. Sed respectu felicitatis, eius ratione alia sunt interna, cum ipsi inhærent; alia v. externa, cum ei saltam adhærent.

16. Internorū duo numerantur. Alterū respicit ipsā vitam & dicitur libertas;

libertas; quæ est facultas, quâ facile & expedite actiones virtutis omni loco & tempore, nec non in omne objectum sine impedimento exercemus. Paulus uberiū Cic. in 5. parad. eam explicat, illam tamen brevitatis gratiā omittimus. In nostrā verō definitione occurrit partim genus, partim differentia. Genus est facultas, quæ non tantum naturalis h. l. intelligenda, sed etiam acquisita, cū externā quoq; libertas instrumenta requirat, ut liberè secundū virtutē agere & vitia omnittere possit. Differentia petita est partim à forma, quæ consistit in facilimo & expedito exercitio. Non enim debet hæc facultas esse otiosa, sed negotiosa, non in quiete, sed in motu consistat: hinc dicitur, quâ facile & expedite exercemus. Partim ab objecto, quod sunt actiones virtutis, quibus quando adsunt necessaria instrumenta & ornamenta, ut eas facile & expedite possimus exercere, tunc oritur libertas. Partim à circumstantijs, tum ratione loci, quod in omnibus locis occasiones virtutum debeamus observare & prudenter discernere inter locorum diversitates, quo sciamus, cui loco haec vel aliae virtutum actiones convenienter. Tum ratione temporis: Nam hujus quoq; oportunitas non est negligenda, quâ adeptā virtutū actiones commodè edere possimus. Virtus enim est, ut Plautus habet in Perside, ubi occasio admonet, dissipare. Et sicut apes peragunt opus suum non statim diebus, sed quoties cœli commoditas invitat: Sic etiam nos non debemus virtutum actiones certis quibusdam diebus alligare, sed quoties temporis commoditas nos invitaverit, eas exercere. Tum ratione objecti, quod sc: virtuosæ actionis rectitudinem admittit. Ibi enim prudentiā opus est summā v. g. fortis non in qualibet sese injicere debet pericula, sed quando necessitas & honestas hoc ipsum requirit, nisi velit videri audax. Si non cuilibet pauperi liberalitas est exhibenda, cum multi horum beneficiorum sint indigni.

17. Libertati opponitur Servitus, maximum S.B. impedimentum. Intelligimus a. servitutem potissimum non vulgarem, sed moralem, quâ quis sui non est Dominus, sed cupiditatibus & affectibus suis indulgendo in diversas rapitur partes. Ut enim libertas apud Philosophos est nomen virtutis, ita servitus est nomen malitiæ. Hinc in genere ita definitur, quod sit affectio animi subjecti, qui suo caret arbitrio.

18. Alterum respicit corpus & dicitur sanitas, quæ est corporis bonum, non postremum, cum sit omnium bonorum corporis quasi fundamentum. Definitur autem quod sit bona corporis constitutio in aequali temperamento omnium humorū & partium corporis conformitate consistens. Huic sanitati si conjugatur coloris suavitatis & harmonica conformatio oritur inde pulchritudo, quæ est apta figura membrorum, cum coloris quadam suavitate secundum

Cicer.

Cicer. Lq. Tuscul. quest. Hæc non tantum nobile est virtutis exercenda instrumentum, ipsamq; virtutem reddit amabiliorem, magisq; appetibilem juxta illud: *Gratior est pulchro veniens è corpore virtus:*

Sed etiam maximum ad virtutis studium potest esse excitamentum, ut *Lucius Apulej⁹ de Magia* l. i. refert de Socrate, ipsum ultro suis svasissè discipulis, crebro ut semet in speculo contemplarentur, ut qui eorum foret pulchritudine sibi complacitus, impendio procuraret, ne dignitatē corporis malis moribus dedecoraret: qui verò minus se formā commendabilem putaret, ut virtutis laude turpitudinem tegeret.

19. *Externa bona subdividuntur in realia & personalia.* Realia sunt vel possessio-
nis ut divitiae, quæ requiruntur ad S.B. non ut causæ principales, sed ut instru-
menta & adminicula virtutis tum acquirendæ, tum exercendæ; vel digni-
tatis, quod est eminentia alicujus personæ super alios homines propter virtutem ut
habet *Scal. Ex. 317. s. 3.* Dividitur a. illa dignitas in generalem & specialem. Gene-
ralis in genere omnibus hominibus propter virtutem assignari potest. Estq; l.
major l. minor. Major est dignitas cum magno & excellenti tam gradu virtutis, quæ
numero illorum, quæ dignitatem illam merentur, conjuncta. Et iterum est l. honor
I. gloria. Honor est dignitas, quæ à viro prudente & virtuoso per certa signa magna
cum reverentiâ exhibetur illi, qui multis meritis atq; excellenti virtute in Remp. ful-
get. Genus h.l. est dignitas. Differentia desumitur (1) à causa Efficiente, quæ est
vir prudens & virtuosus. Non enim à quolibet ingenio vel judicio honor verus
suam habet originem, sed exasciati & confirmati judicij vir sit necessum est,
qui de viro honorando vult judicare: unde duplice afficitur elogio & enco-
mio, quod debeat esse & prudens & virtuosus. (2) à causa instrumentalis. Adhi-
bere enim certa signa in honoris collatione solemus, qualia sunt varia dona,
carmina & epitaphia: item, cedere loco, assurgere, caput aperire &c. (3) à cau-
sa formalis. Debemus n. honorem honorato offerre magnâ cū reverentiâ. (4) ab
objecto, quale sit honore afficiendū, quod debeat esse vir *Emerit⁹*, vir excellens
& fulgens. (5) à fine, quare sit honorandus: sc. partim propter merita plurima in
Remp. partim propter excellentē virtutē. Digni n. sunt honore quovis, qui meritis
suis patriā ipsā dederunt sibi obligatā. De Gloria: itē de dignitate minori, qvę
est *Laus & Bonæ Fama*: ut & de speciali dignitatis bono, quod est Nobilitas,
plura hic essent annotanda, sed illa non capit chartæ angustia.

20. *Personale bonū* sunt Amici, qui itidē ad virtutis exercitiū & felicitatis usū
reqviruntur. Nisi n. habeam⁹ amicos, quibus cū conversationē instituamus,
null⁹ ferè felicitatis futur⁹ est effect⁹, neq; usus virtutis poterit esse illustris.
Hinc Cic. in *Lælio* hanc maximè commēdat amicitiā, plurima; etiā nostrū in-
stitutum illustrantia allegat, quæ ibi sunt legenda, cum disputatio no-
stra propter chartæ angustiam hic sit concludenda.

*Ad Per. Eximium Dominum RESPONDENTE M, Amicu[m]
suum dilectissimum.*

PLebs obscura solet felices dicere nummos,
Et numerat sortis munera sola suis.
O cives, clamat, quærenda pecunia primum.
Nil prodest virtus, possidet arca Jovem.
Sed tua BARTHESI bona sunt majora caducis,
Hinc sortis quod sint extera dona doces.
Sunt bona fortunæ, sunt corporis inclyta dona,
Ast quæ sunt animi, propria sunt hominis.
Talia si monstras BARTHESI, & talia præfas:
Ipsa tibi virtus propria dona feret.

*in animitus vover
M. JOHANNES Deutschman.*

In Honorem.

*Per - Eximij atq[ue] Praestantisimi Dn. RESPONDENTIS
Amicisui singulariter dilecti.*

Gloria summa manet cunctos, qui culmina montis
Parnassi multâ sedulitate petunt.
Annon inde TIBI, Musarum castra sequentì
Mente indefessâ, summa parata putas?
Ingenij virtus splendescit maxima, doctis
Responsis quoniam limina nostra reples.
Pauca hæc ergo piis votis comitarier æquum,
Quæ video ad summos tendere in orbe viros
Vive Tuis, mi BARTHESI, patriæq[ue], Tibique,
Accrescant anni, crescat & ingenium.

Hac pauca

depropenerat

*M. JOHANNES FABRICIUS Bran-
deburensis - Marchicus.*

Gleich wie in Martis Krieg kein Krieger wird gefunden/
Der ohne müh' vnd streit den Feind hat überwunden/
Noch eh' gekrönet ist / er habe denn durch fleiß
Erlitten Sonnenschein/noth/kummer/Frost vnd Eys.
Vnd

Vnd Eysen noch dazu. Alß denn wird er belohnet/
Bellona zieret ihn mit Aemtern/ daß er wohnet
In ehr vnd Herrlichkeit. Also auch in den Krieg
Der Pallas (meine ich) trägt keiner unsern Sieg
Er habe denn zuvor gar Ritterlich gekämpft/
Vnd auff der Musenthron der Künste Feind gedempft/
Alß den Apollo ihn die Krone hat bereit
Vnd Ehre angehan nach manchen Harten streite.
Weil den von Jugend auff mit freuden unverzaget
Die freyheit seiner zeit auch in den Krieg gewaget
In Pallas weisen Krieg/ Herr Barth's den meine ich/
Darin Er manchen Kampff/ wie auch wol selber sich
Ins freye Feld gestelt / ganz dapffer ausgeführt /
In worten vnd der thal / wie Solchen denn gebühret /
Der nie zur falschen rast getragen seinen Sinn/
Auch niemals müßig bliebn' ; Apollo wird forthinn
Alß Arz- vnd Künste Fürst Ihm rechte früchte zeigen/
Wie Er iemehr vnd mehr in Ehren höher steigen
Vnd rähmlich leben kan/hiermit so lebt Er woll
Der Himmel mache Ihm mit reichen Seegen voll.
Dieses übersetzet seinen werthen Freunde
vnd Stubengesellen.

glückwünschend
JOHANNES SCHULTETUS Crozn. Sil.

Quæ sit Boni natura summi percupis
Eruere, BARTHESI fidelis, & catâ
Theses tueri mente, quæque ogganiunt
Contra hic vel ille & iste, rite solvere
Sic quod facis nisi non Bonum est pulcherrimum
Progredere, & urge porro quam premis viam,
Sic digna non deerunt tibi olim præmia.

*Dn. Respond. Amico & Contubernali dilecto facie-
bas gratulabundus L. Mg,*

BARTHOLOMÆUS SCHULTETUS Stet. Pom.

F I N I S.

00 A 6906

Se

Retro V

VD 118

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White Black

Centimetres

Inches

E JESU!
M ETHICARUM
TIO IV.

25

SUM-
M CONCO-

TIBUS

E

SES

Deutſchmatt

is Saxo.

NDENS

BARTHESIUS

omeranus

onne

Ad d. i. Novemb.

██████████

ERGÆ,
IAKEN, M.DC.LL